

РОЗСВІТ

Часопись полонених
громади „Самостійна Україна“.

ПЕРЕДПЛАТА:

(Ціна одного примірника 2 пф.)
На місяць в таборі . . . 20 пф.
„ „ поза табором . . . 30 „
„ півроку в таборі 1 м. 20 пф.
„ „ поза табор. 1 „ 80 „
„ рік в таборі . . . 2 „ — „
„ „ поза табором 3 „ — „

А Д Р Е С А:

Ukrainisches
Sekretariat
in Rastatt (Baden).

(Комітет видавництва).

Видає: Видавництво „Український Рух“.

Виходить два рази на тиждень.

До всіх громадян Раштатського табору.

Панове громадо!

ПРОТИ ВАШОЇ ВОЛІ вислав вас московський САМОДЕРЖЕЦЬ НА СЮ КРИВАВУ ВІЙНУ. ЩЕ ВІЙНА КОТИТЬ СВОЇ ЧЕРВОНІ ХВИЛІ, ЩЕ В ПОЛУМ'І СТОІТЬ НАША НЕЩАСНА УКРАЇНА, ЩЕ ПОЛЯ НАШІ ОРЮТЬ ТЯЖКІ ГАРМАТИ, А

САМОДЕРЖЦЯ ВЖЕ НЕ СТАЛО!

Присягу, яку Ви всі дали цареві, зняв він сам із Вас. Сам зрік ся престолу і всіх безмежних своїх прав на душі наші. Найсвятіший синод благословив вже святістю своєю довершене боже діло—діло революції! Правом божим і людським опинила ся ціла влада над усіми народами великої держави в руках тимчасового московського правительства.

Се нове правительство зарядило, що від тепер кожний громадянин, хоч би він і у війську був, має право приймати участь у політичній житті.

Кожний з російських громадян має тепер право сказати волю свою: Так на мою думку має бути владжене життя держави!

Але Ви ходом війни закинені в чужу землю, полонені, не можете скористати сим правом Вашим.

Ось уже третій рік Ви радитеся і думаєте, які мусимо ми порядки завести на Україні, а злісна доля каже:

На дарма!

Поки Ви тут радитеся, там уже заведуть нові порядки, не чекаючи Вас, не чекаючи Вашої волі!

Ви застанете нові порядки і мусите їм скорити ся, як колись царям корили ся.

Так не сміє бути!

Союз Визволення України звернув ся до німецького уряду з представленням, щоби і Вам, полоненим жовнірам російської держави, дано було **те саме право**, яким користають ся тепер усі салдати російської армії, право участі **в політичній життю краю, право голосно сказати і своє слово при тім, які порядки мають бути заведені у нас на УКРАЇНІ.**

Німецьке правительство признало, що Ви можете скористати правом, даним Вам новим московським правительством.

Скористайте ж сим правом і тут за ґратами!

Ваш голос, волю Вашу мусить почути ціла Україна, ціла московська держава!

Щоби облегчити відстоювання нашої справи, Президія Союзу Визволення України постановила: вислати мене для переговорів з новим московським правительством про права українського народу.

Союз Визволення України знаєте Ви вже ось третій рік, знаєте, що те, що було в його силах, зробив він, щоби відстояти Ваші права в чужім краю, перед чужими правительствами.

Союз Визволення України обстоював наші права не лише перед правительствами воюючих держав, а й перед правительствами нейтральних держав.

Наступила пора, коли Союз Визволення України, виповняючи свій обовязок перед нашим народом, мусить виступити в обороні його прав і перед московським правительством!

Се правительство тимчасове, се правительство повстало з революції народніх мас.

Се правительство мусить рахувати ся з волею народніх мас!

Скажіть же волю Вашу, Панове Громадяне!

Скажіть, що Ви волите, щоб у нашій хаті стала вже раз і на завше наша правда!

Уповноважте мене і в Вашім імені добивати ся від московського правительства привернення наших старих прав і вольностей, потоптаних царями, яких звалило теперішнє правительство.

ОТСИМ ОСВІДЧУЮ:

Волю Вашу виконаю вірно і свято і волі сеї ні тюрма, ні сама смерть не зломлять у мене!

Берлін, дня 3. цвітня 1917.

Олександр Скоропис-Іолтуховський.

До товаришів полонених різних таборів, та робітничих команд.

Прийшла велика історична хвиля. В Росії відбуваються величезної ваги події. Проти царизму повстали не тільки робітники та селяни, але й ціла Державна Дума, армія, частина дворянства, торговельно-промислові круги і т. д., і т. д. Міцно організовані маси наших братів робітників, салдатів та селян ухопились за зброю, щоби здобути собі й нам волю, землю і право. Царський деспотизм уже повалено і йому нема вороття. Зараз ще йде боротьба за те, щоби здобути як найбільше прав народів. Комітет робітників та салдатів підраховує свої сили. Організує далі нарід і вимагає від нового правительства найскоршого скликання Народніх Установчих Зборів, які б назавжди закріпили закони про нові форми правління в Росії. Вже в вістка, що Установчі Збори мають бути скликані через місяць. То ж на кожному горожанинові лежить великий обовязок допомогти чим тільки можна славним борцям за волю і щастя народів Росії. Кожний, хто тільки вважає себе чесною людиною, мусить прийняти ту чи иньшу участь в цій великій боротьбі. Злочинцем перед історією й своїми нащадками буде той, хто нічим не виявить своєї солідарности в цій боротьбі до тих робітників та салдатів, які кровю здобувають і для нас полонених волю святую. Тому й ми, товариші полонені, мусимо підтримати наших борців. Правда, ми не маємо змоги стати в їхні ряди, щоби разом іти проти спільного ворога, щоби разом боронити народні права, але ми не маємо права й бути нікими, байдужними свідками того, що зараз діється. Коли зараз ми не маємо такої змоги, то це ще не значить, що ми вже нікому непотрібні й ніякого значіння не маємо. Боротьба тягтиметься довго. Здобути все те, що належить ся народів не так легко. Потрібна мобілізація всіх народніх сил, здатних до боротьби. Потрібний підрахунок всіх тих, на кого можуть покладати ся провідники боротьби. Коли ж прийняти на увагу, що давно жданий мир мусить прийти через кілька місяців, то ми, полонені, повинні також входити в ту рахубу. Можемо певними бути, що наші брати робітники та салдати, які зараз ведуть боротьбу, вже й тепер задають собі питання: „А що ж уявляють собою два мільйони полонених?“, „Куди вони підуть: чи за старим самодержавним ладом та кровопийцею Миколою II, чи за народом, за нами борцями?“... Вже й тепер вони міркують: чи зустрічати нас як братів своїх по крові й духові, як товаришів по думкам і змаганням, чи як ворогів, прихильних до того царизму, який вони повалили.

Немає сумніву, що ми тут у полоні переконали ся не менше, чим наші брати там дома та на позиції, в тому, хто ворог нам, проти кого нам іти й що боронити. Але ми повинні також піднести свій голос. Щоби нас почули, щоби дати знати нашим братам робітникам та салдатам якої ми думки, за ким ми підемо, як повернемо до дому, й чого будемо домагати ся. Полонені Українці раштатського табору рішили послати через Союз Визволення України до нового російського революційного правительства наказ, щоби в нім все те ясно зазначити.

А щоби той наказ мав якийсь значіння, щоби ті, хто його одержить, упевнились яке число полонених піде за ними, полонені Українці раштатського табору ухвалили зібрати в як найскоршому часі по можливості підписи всіх тих полонених братів, які зрозуміли велику сучасну історичну хвилю й хочуть сказати своє слово за ким і за чим вони йдуть. Хай знають нашу волю і числять на нас.

Може для кого будуть не зовсім зрозумілі деякі уступи наказу, то їх можна коротко пояснити так:

Повнота народньої влади полягає в тому, що царська власть касується на завше, а всі влади чи то на селі, чи в місті: сільські старости, старшини, судді, городські голови, голови й члени земських управ, поліція, міністри і т. д. мають бути тільки вибрані або просто народом, або його представниками, вибраними на основі вселюдного, простого, рівного й тайного голосування. Всі державні закони можуть видавати тільки виборні представники народу. Кожна людина або громада може вільно висловлювати рішуче всякі думки своєю рідною мовою чи то усно, чи на папері: в приговорах, наказах, петиціях, газетах, книжках і т. ин. Кожна людина може жити, де вона захоче й повинна бути рівна в громадських правах без поділу на панів та мужиків. Суд для всіх однаковий і справедливий. Всякі союзи, партії, кооперативи і т. ин. закладаються вільно.

Рівність національних прав полягає в тому, що кожний нарід може не тільки говорити й писати на своїй рідній мові дома та в книжках, газетах і т. ин., а й усюди в державних та громадських інституціях, може засновувати свої національні народні, середні й вищі школи. Привертання основ Переяславського договору 1654 р. значить, що ми—Українці—в дійсности майже не домагаємось чогось нового, страшного для російського народу, а тільки тих прав, які давали українському народові порядкування справами України в руки самого українського народу, але були порушені царями-деспотами.

Повернення селянам землі, загарбаної московськими царями та розданої ними своїм прибічникам поміщикам—дворянам, значить, що вся земля поміщицька, церковна, монастирська та казенна повинна перейти до рук тільки тих, хто буде обробляти її.

Миру ми можемо домагати ся вже тому, що цього домагають ся всі салдати в Росії й робітники та наші жінки й діти. Тільки мир може забезпечити нам новий демократичний лад. Се в інтересі всіх народів Росії.

Подаючи зміст уповноваження президентів Союзу Визволення України добродію Олександрові Скоропису-Іолтуховському, Генеральна Старшина певна того, що Ви не відричетесь і виконаєте свій горожанський обовязок, звертаєть ся до всіх полонених Українців і закликає дати свої підписи на святе і велике діло.

ГЕНЕРАЛЬНА СТАРШИНА РАШТАТСЬКОГО ТАБОРУ

просить всіх Українців, які не стоять в звязку з нашим табором, але дістають нашу газету якою-небудь дорогою, збирати підписи під сим наказом і висилати їх на таку адресу:

UKRAINER BUND

BERLIN W. 66, Leipzigerstr. 131.

Просимо товаришів підписуючи уважати на слідує:

Написати № і назву команди, місяць, день і число. Виразно писати ім'я і назвико. За неграмотних мають підписувати їх грамотні товариші, пояснюючи в кінці листа за кого саме він підписав.

Підписувати мають лише хмичним олівцем, бо чорнило розходить ся. При кожнім № часописі товариші найдуть готову куверту. Підписану другу половину часописі, товариші обережно відривають і негайно відсилають до Секретаріату, в готовій куверті.

Дуже просимо підписи збирати як найскорше, бо справа вимагає того.

Президія Генеральної Старшини

табору полонених Українців у Раштаті

Голова Як. Тарасовський.

Члени Президії

М. Іваницький.

В. Сербин.

Секретар О. Крижановський.

ДО СОЮЗА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ РАШТАТСЬКОГО ТАБОРУ.

„Отсим уповажнюємо Президента Союзу визволення України, добродія Олександра Скорониса-Іолтуховського, заступати перед тимчасовим російським правительством в нашім імені нашу волю:

Щоби в основу нових, як тимчасових порядків, так і нових основних законів, заложено й переведено до краю повне народоправе (повнота влади народів).

Щоби на всім просторі, заселеним українським народом, повернені були назад основи Переяславського договору 1654. року, підступно

потоптані і знищені московськими царями, і щоби права інших недержавних народів Росії були забезпечені основними законами.

Щоби селянству українському повернено назад відняті царями в українського народу й роздаровані царським слугам землі.

Щоби в інтересі розпочатого народом великого діла був заключений правительством революції як найшвидше мир на основах, які гарантували би всім народам Європи вільний розвиток“.

Команда № _____ назвиско команди _____

місяць _____ день _____ 1917.

1	22	43
2	23	44
3	24	45
4	25	46
5	26	47
6	27	48
7	28	49
8	29	50
9	30	51
10	31	52
11	32	53
12	33	54
13	34	55
14	35	56
15	36	57
16	37	58
17	38	59
18	39	60
19	40	61
20	41	62
21	42	63

64	92	120
65	93	121
66	94	122
67	95	123
68	96	124
69	97	125
70	98	126
71	99	127
72	100	128
73	101	129
74	102	130
75	103	131
76	104	132
77	105	133
78	106	134
79	107	135
80	108	136
81	109	137
82	110	138
83	111	139
84	112	140
85	113	141
86	114	142
87	115	143
88	116	144
89	117	145
90	118	146
91	119	147